

การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการ ประชาสัมพันธ์
เพื่อลดอุบัติเหตุจากรางจากการดื่มสุรา

นางสาวทิพารัตน์ เด่นชัยประดิษฐ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต

สาขา นิเทศศาสตรพัฒนการ ภาควิชา การประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-829-4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF STRATEGIES AND EFFECTIVENESS OF PUBLIC RELATIONS
CAMPAIGN FOR THE PREVENTION OF TRAFFIC
ACCIDENT CAUSED BY ALCOHOL DRINKING**

Miss Thiparat Denchaipradit

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Development Communication
Department of Public Relations**

**Graduate School
Chulalongkorn University**

Academic Year 1996

ISBN 974-635-829-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลด
อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์
โดย นางสาวทิพารัตน์ เต็มชัยประดิษฐ์
ภาควิชา การประชาสัมพันธ์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ

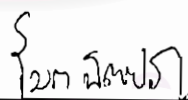
บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาโทมหาบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ สุภาวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ รุ่งนภา พิศรปริษา)

 อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวดี บุญลือ)

 กรรมการ
(ดร.วิเชียร เกตุสิงห์)

ทิพารัตน์ เตนชัยประดิษฐ์: การศึกษากลยุทธ์และประสิทธิผลของโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา (A STUDY OF STRATEGIES AND EFFECTIVENESS OF PUBLIC RELATIONS CAMPAIGN FOR THE PREVENTION OF TRAFFIC ACCIDENT CAUSED BY ALCOHOL DRINKING) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร.ธนาดี บุญดี, 218 หน้า, ISBN 974-635-829-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อศึกษากลยุทธ์ในการรณรงค์ทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ที่นำมาใช้ในโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา และเพื่อศึกษาประสิทธิผลของโครงการดังกล่าว โดยศึกษาจากการเปิดรับข่าวสาร ความรู้ ทักษะคิดต่ออุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา และพฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะภายหลังการดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 390 คน

ผลการศึกษาในส่วนกลยุทธ์ของการดำเนินโครงการนั้น พบว่า กลยุทธ์หลักคือ การส่งข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับความรู้และปัญหาอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ผ่านสื่อมวลชนโดยหนังสือหนังสือพิมพ์เป็นสื่อหลัก เพื่อสร้างความตระหนักรับรู้ต่อปัญหาอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา ประกอบกับการดำเนินกิจกรรมที่กระตุ้นให้กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์

สำหรับผลการศึกษาในส่วนประสิทธิผลของโครงการนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการในระดับต่ำ โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุราต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติในเชิงบวกต่ออุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา และมีพฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะภายหลังการดื่มสุราในระดับการปฏิบัติที่ปลอดภัยต่ำ

นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกันในการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ โดยการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโครงการไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา และพฤติกรรมการขับขี่ยานพาหนะภายหลังการดื่มสุรา แต่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับทัศนคติต่ออุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์จากการดื่มสุรา

ภาควิชา ..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา ..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิติกร .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C851576 : MAJOR DEVELOPMENT COMMUNICATION

KEY WORD: STRATEGY / EFFECTIVENESS / TRAFFIC ACCIDENT CAUSED BY ALCOHOL DRINKING
THIPARAT DENCHAIPRADIT: A STUDY OF STRATEGIES AND EFFECTIVENESS OF
PUBLIC RELATIONS CAMPAIGN FOR THE PREVENTION OF TRAFFIC ACCIDENT
CAUSED BY ALCOHOL DRINKING. THESIS ADVISOR: ASSO.PROF. THANAWADEE
BOONLUE, Ph.D. 216 pp. ISBN 974-635-829-4

The main objective of this research was to study the strategies used in public relations and communication campaign to prevent traffic accident caused by alcohol drinking. Its effectiveness was also examined through assessing samples' exposure to this campaign, knowledge and attitude toward traffic accident caused by alcohol drinking, and driving behavior after alcohol drinking. Questionnaires were used to collect data from the Bangkok inhabitants selected 390 samples.

The results of the study revealed that the principal strategies were to release information through variety of mass media channels on traffic accident caused by alcohol drinking in order to establish the awareness of the problems especially in print media and to organize public relations activities to gain campaign's audience participation.

As for the campaign effectiveness, the research showed that most samples had limited exposure to this campaign. Their knowledge towards traffic accident caused by alcohol drinking was limited. However, their attitude towards traffic accident caused by alcohol drinking was positive. Their driving behavior after alcohol drinking was low safety.

Furthermore, demographic characteristics can not explain differences in media exposure to this campaign. Media exposure did not correlate with knowledge towards traffic accident caused by alcohol drinking and driving behavior after alcohol drinking. But, there were negative correlations between media exposure and attitude towards traffic accident caused by alcohol drinking.

ภาควิชา..... การประชาสัมพันธ์
สาขาวิชา..... นิเทศศาสตร์พัฒนาการ
2539
ปีการศึกษา.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือและความเมตตาของผู้มีพระคุณ
หลายท่าน

รองศาสตราจารย์ ดร.ธนวัติ บุญลือ ผู้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และให้คำแนะนำในการ
ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ผู้ที่เสียสละเวลาให้คำแนะนำในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์
รองศาสตราจารย์รุ่งนภา พิศรบริษา ที่กรุณาเป็นกรรมการและให้คำปรึกษาตลอดมา
คุณพรทิวา เฉลิมวิภาส และคุณวันรุ่ง แสงแก้ว จากสถาบันการแพทย์ด่านอุบล็ดิเหตุ
และสาธารณสุข คุณบัญญัติจวรรณ นิเวศน์ปฐมวัฒน์ คุณนิตยา ศรีวรรณท์ และคุณรัชฎา รสจันทร์
จากบริษัทเอ็มดีเค คอนซัลแทนส์ (ประเทศไทย) จำกัด ที่กรุณาเสียสละเวลาให้สัมภาษณ์ และให้
ข้อมูลต่าง ๆ ประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้กำลังใจในทุกเรื่อง ทำให้
ข้าพเจ้าเข้าใจในความหมายของคำว่าเพื่อนได้ดียิ่งขึ้น

ขอใจน้อง ๆ ทั้งสามคน สำหรับการเอาใจใส่ ห่วงใย และความพยายามต่าง ๆ ที่จะ
ช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ทำให้รู้สึกได้ถึงความรักที่มีน้องที่น่ารักอย่างนี้

สุดท้ายขอขอบคุณบิดามารดา ผู้ให้โอกาสแก่ข้าพเจ้าในการศึกษา ให้การอบรมสั่ง
สอนจนมีชีวิตเติบโตใหญ่ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจยามมีปัญหา จนสำเร็จการศึกษา และก้าวถึงจุด
อันเป็นที่น่าภูมิใจนี้ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทิพารัตน์ เค้นชัยประดิษฐ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ฉ
บทที่	
1. บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	14
ปัญหานำการวิจัย	14
สมมติฐานในการวิจัย	15
ขอบเขตของการวิจัย	15
คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	16
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
แนวคิดด้านปัจจัยทางประชากร	19
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกและพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสาร	21
แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม	28
แนวคิดเกี่ยวกับการรณรงค์ทางการสื่อสาร	40
ทฤษฎีเกี่ยวกับลำดับขั้นของผลกระทบทางการสื่อสาร	51
แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนการประชาสัมพันธ์	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	58
3. ระเบียบวิธีวิจัย	64
ส่วนที่ 1 การศึกษากลยุทธ์ของกระบวนการรณรงค์ทางการสื่อสารใน โครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ส่วนที่ 2 การศึกษาประสิทธิผลของโครงการประชามพันธ์เพื่อลด อุบัติเหตุจากรางจากการดื่มสุรา.....	68
4. ผลการวิจัย.....	78
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	147
รายการอ้างอิง.....	173
ภาคผนวก.....	177
ก โครงการประชามพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรางจากการดื่มสุรา.....	178
ข ตัวอย่างข่าวประชามพันธ์.....	194
ค แบบสัมภาษณ์.....	207
ประวัติผู้เขียน.....	216

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	อัตราส่วนร้อยละของผู้มีอาการโรคประสาท	3
2	ปริมาณแอลกอฮอล์ที่มีอยู่ในเครื่องดื่มต่าง ๆ	7
3	ระดับของแอลกอฮอล์ในเลือดกับการแสดงออก	9
4	ความสัมพันธ์ของความเข้มข้นของระดับของแอลกอฮอล์ในเลือด กับความสามารถในการขับชี่และโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุ	10
5	ประเภทของยานพาหนะที่เกิดอุบัติเหตุ	12
6	เปรียบเทียบกิจกรรมในโครงการประชาสัมพันธ์ เพื่อลดอุบัติเหตุ จราจรที่มีผลมาจากการดื่มสุรากับวัตถุประสงค์ในการดำเนินโครงการ และแผนการประชาสัมพันธ์ระยะที่ 1-2	88
7	ลำดับขั้นของวัตถุประสงค์ จำแนกตามรายการกิจกรรม	89
8	จำนวนและร้อยละของสื่อสิ่งพิมพ์ จำแนกตามรายชื่อสื่อสิ่งพิมพ์ ตั้งแต่ 1 กันยายน 2538-30 กันยายน 2539	90
9	จำนวนและร้อยละของข่าวการประชาสัมพันธ์ที่เผยแพร่ทางสื่อ หนังสือพิมพ์	92
10	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ	95
11	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	98
12	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา	97
13	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ	98
14	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ส่วนตัว	99
15	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภท ยานพาหนะที่ขับชี่เป็นประจำ	100
16	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถ ในการขับรถจักรยานยนต์	100
17	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความสามารถ ในการขับรถยนต์	101

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
18 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีใบอนุญาต ในการซื้อรถจักรยานยนต์	101
19 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการมีใบอนุญาต ในการขับรถยนต์	102
20 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ประสพการณ์ ในการซื้อรถจักรยานยนต์	102
21 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประสพการณ์ ในการขับรถยนต์	103
22 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม ความมากน้อย ในการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยาน ดื่มสุราจากสื่อมวลชน	104
23 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามความมากน้อย ในการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยาน ดื่มสุราจากสื่ออื่น ๆ	105
24 การเปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่ม ตัวอย่างในการเปิดรับข่าวสารการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุ จากรถจักรยานดื่มสุรา จำแนกตามประเภทของสื่อมวลชน และสื่ออื่น ๆ ...	108
25 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการเปิดรับ ข่าวสารการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถจักรยานดื่มสุราจากสื่อ มวลชนและสื่ออื่น ๆ	107
26 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน่วยงานที่คิดว่า รับผิดชอบการดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจากรถ จักรยานดื่มสุรา	108
27 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข่าวสารที่ได้รับ จากสื่อโทรทัศน์	109

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
28 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข่าวสารที่ได้รับ จากสื่อวิทยุ	110
29 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข่าวสารที่ได้รับจาก สื่อหนังสือพิมพ์	111
30 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามข่าวสารที่ได้รับ จากสื่อนิตยสาร	112
31 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเข้าร่วม กิจกรรมในโครงการประชาสัมพันธ์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรจากการ ดื่มสุรา	113
32 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลในการเข้า ร่วมกิจกรรม	114
33 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายการโทรทัศน์ที่ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรจากการ ดื่มสุรา	115
34 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานีวิทยุที่ได้รับ ข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มสุรา	116
35 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายชื่อหนังสือพิมพ์ ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์ เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มสุรา	117
36 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามรายชื่อนิตยสารที่ ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อลดอุบัติเหตุจราจรจากการดื่มสุรา	118
37 จำนวนและร้อยละ ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนก ตามรายข้อคำถาม	119
38 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับ อุบัติเหตุจราจรจากการดื่มสุรา	121
39 ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามรายข้อความคิดเห็น	122

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
40 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับทัศนคติต่อ อุบัติเหตุจราจรจากการดื่มสุรา	124
41 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเภทของยานพาหนะ ที่ใช้ในการเดินทางเพื่อไปดื่มสุรา และความบ่อยครั้งในการใช้	125
42 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมกำชับขี่ยานพาหนะ ภายหลังการดื่มสุรา	126
43 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับพฤติกรรม กำชับขี่ยานพาหนะภายหลังการดื่มสุรา	127
44 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ ในการขี่จักรยานพาหนะขณะเมาสุรา	128
45 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ใช้ในการ ขี่จักรยานพาหนะขณะเมาสุรา	129
46 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ในการ เกิดอุบัติเหตุเนื่องจากการขี่ขณะเมาสุรา	130
47 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสาเหตุในการ เกิดอุบัติเหตุ	131
48 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามพฤติกรรมกำชับขี่ ยานพาหนะขณะเมาสุรา ภายหลังการประสบอุบัติเหตุ	133
49 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ยังคงขี่ ยานพาหนะขณะเมาสุรา ต่อไป	134
50 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเหตุผลที่ไม่ขี่ ยานพาหนะขณะเมาสุราอีกต่อไป	135
51 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการ จำแนกตามเพศ	136
52 เปรียบเทียบความแตกต่างของการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับ โครงการ จำแนกตามอายุ	137

สารบัญแนภูมิ

	หน้า
แนภูมิที่ 1 สาเหตุการตายของคนไทยในช่วงอายุ 15-19 ปี พ.ศ.2535-2537	2
แนภูมิที่ 2 องค์ประกอบของทัศนคติ	33
แนภูมิที่ 3 ความสัมพันธ์ของการประชาสัมพันธ์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่ง ของการสื่อสารทางการตลาด	46
แนภูมิที่ 4 กรอบการวิจัย	60

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย